

dvajiti, nego še sedem let za hišo v miru ležati in na starost mir uživati.

Ko sta Turka tako v štorovih kleščih zdihovala, jame ju naš junak prav pridno „žajfati“ z nekim prav gorečim kolom. Ko naš vrli junak vidi, da imasta turčina že dovolj namazana hrbta, ju izpusti iz štorove zanjke, da gresta rakom žvižgat. Ko se Turka privlečeta v bližnjo vas h drugim svojim tovaršem, jim pripovedujeta, kaj se jima je pripetilo, in še drugim štirim, ki jih je smrt v Ljubljancihi hiši „pojužnala“, vzdigne se jih cela dvanajsterica ter se gré nad Ljubljanciha maščevat. Ko jih zagleda proti svoji hiši koračiti, brž vzame debelo hojo (smreko) v svoje junaške roke ter jim gré tako oborožen nasproti. Ko ga zagledajo s takim kolom v roci in se spomnijo neusmiljenega precepa, s katerim je pokoril dva vjetnika, se tako prestrašijo, da jim ves pogum v široke hlače uide in se ne upajo Ljubljanciha zoperstaviti. Obrnejo se tedaj hitro in bežijo, kakor da bi jim za petami gorelo.

Ko naš Samson nazaj na svoj dom pride, ni mu bilo treba si južine kuhati, kajti že je najdel domá vse svoje ljudi, ki so med tem, ko je on une vrage podil, se domú vrnili.

Glej, dragi bralec, tako je junak, kterege sem ti tu opisal, brez puške in sablje postal „strah Turkom.“

Ko so čez nekoliko let zopet Turki v rojstno vas našega korenjaka privohali (naš junak takrat že ni bil pri življenji), bilo je prvo to, da so popraševali, ali je „veliki hrust“ domá, in ko so jim ondašnji prebivalci povedali, da je, brž so jo iz vasi popihali.

Končaje to storijo, ki jo matere pripovedujejo še dan danes otrokom, ti povem, dragi bralec še to, da Fr. Ljubljanci je še v dobrem spominu vsem dan današnjim prebivalcem one vasi, kjer se je France tako vrlo zoperstavljaj Turkom.

Ko sem bil letos o binkoštih v uni vasi, in sem poprašal po Ljubljanciha, koj mi je neki mož jel pripovedovati, kako je „veliki France“ Turke sè hojo podil.

Dopisi.

V Buda-Peštu 30. julija. V. B. (Konec.) — In kaj se je „vse“ zgodilo za národno enakopravnost? — Nasvet pododbora se je skoval. Ali kdo pa je porok temu, da ta pododborov nasvet tudi odbor prejme? — In če ga odbor prejme, kdo stoji dober za to, da ga zbor prejme? — Naposled, če ga tudi zbor prejme, kdo stoji dober za to, kedaj se to zgodi? — Vsa ta vprašanja so kaj zmerna, kaj naravna, ali kdo more trditi, da niso upravičena? — Od tega, kedaj in kako se ta vprašanja izpolnijo, je cena omenjenega nasveta tudi v njegovem sedanjem znenju (glašenju) odvisna. — In oziroma na obseg tega nasveta — kaj se v njem vse nahaja? — V vvodu govori pododbor, da je národno ravnopravnost v deželi bivajočih narodov za vodilo považeval ter da si je prizadeval, tak nasvet izgotoviti, po katerem, če ga deželni zbor sprejme, morejo vsem tem narodom njihova národna zahtevanja obveljati do te meje, ktero jim politična jednota, tedaj celota dežele in zakonodavna in državopravna edinost dežele neogibno predpisuje. — Ni ga na Ogerskem nemagjarskega naroda, kateri bi, za národno ravnopravnost se poganjaje, ne bil priznaval politične edinosti dežele, tedaj celosti njenega okrožja, edinosti njenega zakonodajalstva in njene državne uprave. Nikdo ni skušal, od ogerske dežele se odtrgati in tudi ni zahteval družega zakonodajalstva, razun od deželnega zbora, ter tudi nikdo ni skušal, razun središčne vlade sebi še posebne, neodvisne in samostojne vlade vstrojiti. Vsi nemagjarski narodi so slovesno razodeli ter so pri opravičevanji

svojih zahtev vsakemu nestranskemu presojevalcu v lahko razumevni obliki dokazali, da njihova zahtevanja niti celosti deželne, niti edinosti zakonodajalstva in državne vlade ne zavažujejo v nevarnost. Pač pa so si prizadevali zlomiti neprirojeno, iz nasilstva izvirajočo nadvlado magjarstva, zlomiti enakostavljenje magjarstva z deželo, z njenim zakonodajalstvom, z njeno vlado, in to so si prizadevali na prid svobode, na prid občinskega, njim po deželni postavi zagotovljenega prava, na prid svojega narodnega obstanka (jestvovanja), naposled v prid obstanka dežele in še celó na prid samega magjarskega naroda. — Al na vse to se v omenjenem nasvetu zakona ni čisto nič oziralo, — v njem je ogerska dežela le = magjarska, edinost vlade = magjarska vlada, ogerska država = magjarska država!

Ker je pa tako, kakor je — in drugače to ni — zakaj odbor svojega deteta ni krstil s pravim (lastnim) imenom? zakaj ni imel toliko poguma in odkritosrčnosti, kolikor je je imel enaki odbor zbrani 1861. leta, kateri je v vvodu k svojemu nasvetu pod a) rekel: „da občani ogerske dežele vseh jezikov v političnem ogledu le en sam in nerazdeljiv magjarsk narod tvorijo (delajo), kateri vstreza historičnemu pojemu „magjarske države?“ Ker je dalje sedanji zborov odbor národno ravnopravnost v deželi bivajočih narodov za temeljno vodilo svojega nasveta izrekel, zakaj ni posnemal (nasledoval) prilike podobnega odbora od 1861. leta? — zakaj ni imenoval teh narodov, kateri imajo biti v narodnem oziru ravnopravni? Je li mislil, da tega ni treba? Mi mislimo, da je to neobhodno potrebno ter da iz zakona izostati ne sme. — Al ne! — sedanji odbor ni le mislil, da se imenovanje narodov, kateri imajo ravnopravni biti, izpustiti ne sme, marveč je on iz svojega stališča kaj dobro prevdaril, mislé, da to imenovanje izostati mora, ker, če imenuje te narode in med njimi tudi magjarskega, bi nemagjarski narodi kaj lahko mogli priti na to trapno misel, da jih zborov odbor hoče ne le med seboj, temveč in sè samim magjarskim narodom enakopravne narediti. Ako pa odbor med drugimi narodi magjarskega ne omeni, tedaj ti že iz samega tega razvidijo, da imajo Magjari tudi vprihodnje taki vrhovni gospodje ostati, kakoršni so bili do sedaj, in le ostali narodi se imajo med seboj deliti to ravnopravno „nič“, ktero njim Magjari prepustčajo! — Ker pa odbor 1861. leta tega ni prevdaril, ter je med narodi, ki imajo ravnopravni biti, tudi Magjare imenoval, zato je to sedanji odbor pre naredil, kajti od 1861. leta je minulo že 6 let, in premedenost je tako velike korake naprej storila, kakor umetnost, znao srako na kolu osladčiti ter jo bedakastim gostom dobrookusno narediti. . . . . Preglejte celi obseg tega nasveta, §. za §om, pa pri nobeni črki ničesa družega našli ne boste, nego le perje od tiste srake na kolu! — Nečemo tukaj perja parati, ker to je vtrudljiva in nehvaležna reč, ter se je v teh novinah že tudi vse perje podobnih paralo.

Le še dve reči ste, ktere imate več važnosti. — V predposlednjem, to je, v 34. §. stoji, da se vsi, zgoraj vvedenim sklepom protivni zakoni zničujejo! — Kteri so pa ti protivni zakoni? — Al imajo to posebni občani razsojevati, ali ne zakonodajalstvo? Ali ima morebiti to odvisno biti od rahločutnega (ljubeznivega) razlaganja močnejših, to je, od silovitih ali pa od vladinih uradnikov, če tudi imajo vlada in vsi njeni kakor tudi vsi sedaj še le voljeni stolični in mestni uradniki izključljivo magjarski biti? — O kako prekanjeno! — To je kaj dostojna politiška modrost, ktera svetuje, naj se o tem glasuje, kateri jezik se ima rabiti v teh ozkih mejah, ktere so nemagjarskim narodom prepustčene, in ktera eni petini županijskih zastopnikov

oblast daje, tirjati, da se zapisnik v njenem jeziku spisuje, ne pa da bi se jasno in naravnost povedalo, da bi bila uprava pri eni in isti gosposki in obravnave v enem in istem zboru v več jezikih politična in administrativna (upravna) smešnost. Zatoraj naj bi se vse stolične gosposke kakor tudi vsi volilni okresi deželnih poslancev po narodnostih zaokroglili, in pri vsaki gosposki naj bi se pri občenju uradnikov z občani in napak pri posvetovanji, v razsodbah in v zapisnikih le jezik samo te gosposke rabil. — Komu bi na misel hodilo, o tem glasovati: ima li solnce še za naprej biti solnce, ima li svetiti ter vesoljno naravo oživljati; ima li voda navzdol ali vkreber teči; ima le drevo kviško ali navzdol rasti?! — Kako se vjema tudi ta do prevelike tančiče razpredena prostomiselnost in to dozdevano, ozkoprсно varovanje pravic nekterih oseb s to določbo koj v 1. in 8. §., da je občan dolžan v pismih k nesvojim občinam (gosposkam) ne svojega, ampak tuji, to je, po glasovanji vpeljani jezik tuje občine ali tuje gosposke rabiti!!! Na priliko: Banska Bistrica si vkljub vsemu temu, da vsak njen stanovnik kaj dobro slovensko (slovaško) govori, izvoli magjarski in nemški jezik za uradni. Kaj tedaj? Slovenski Radvančan ne sme podati v B. Bistrici svoje prošnje v maternem svojem slovenskem jeziku! — Al vzemimo drug primer: Čisto slovenska Liptovska stolica, to je, županijski odbor Liptovske stolice bi si magjarski govor za uradni izvolil, in v Oravski (arva) ravno tako čisto slovenski stolici bi se slovenski jezik za uradni razglasil. Kaj tedaj? — al ne sme Dubovan (iz oravske stolice) pri Liptovski stolici Likovčana (iz liptovske stolice) v slovenski prošnji tožiti? — Glejte, kako narobe svet je to!!!

Naposled konečni §., to je 35. §. omenjenega navetovanega zakona še to-le obsega: „v zgorej navedenih §§. ustanovljena narodna ravnopravnost(?) se za ustavni zakon dežele razglasuje.“ — To je krona vsega, le da kakoršna je glava, takošna je krona! — Magjarom in Nemagjarom ni družega treba, kakor ta nasvet za zakon sprejeti, kakor je na primer pragmatična sankcija, in Magjari so — dodelani gospodje, in Nemagjari „misera contribuens plebs“ (borna drhal, ki je samo dobra, da davek plačuje), in to — na večne čase! — Tako si je menda zborov odbor to stvar mislil, ko je to krono koval; al k sreči ta nasvet še ni zakon, in nekoliko let smo vajeni te skušnje, da vse, kar se za ustavni zakon izdava, v tem trenutku nehava, ko se ima v življenje vpeljati.

Iz Maribora 18. avg. (Naznanilo.) 25. dne t. m. bode v novem poslopi naše čitalnice beseda z govori, s petjem in šalno glediščino igro „Strup.“ Po besedi ples. Začetek ob 8. uri. Predsedništvo.

Iz Halož 20. avg. R. B. — Beseda, ktera se napravljaja na častni spomin pokojnemu Antonu Krempljnu, bode se obhajala 15. septembra pri Mali nedelji.

Iz Halož. R. B. — Ptujski nemškutarji so o volitvi v okrajni zastop za kmečko skupino imenovali narodno stranko črno, svojo pa belo. Blagovolite vi zoveči se „belci“ pogledati v „Koledarček“ družbe sv. Mohorja, koliko podučnih knjig je samo letos razširjenih in razposlanih med ljudstvo s trudom in skrbjo slovenskega duhovništva le za ptujski okraj — prek 1500, reči: petnajst stotin. Dvojim pa, da je ena dobra knjiga od kakega nemškutarja dana narodu v roke. Kdo je širil, kdo širi omiko? Meščani? Poznamo vašo omiko, Bog nas je varuj! Mnogi Ptujčani meščani rabe Haložane, da si salo pitajo in mošnje polnijo, za drugo pa jim ni mar. Nemškutarstvo zagovarjate, in narodno gibanje psujete, da s tem prikrivate svojo go-

loto — nevednost slovenskega jezika, drugega vzroka ni. — Nemci imajo milo omiko za merilo, mi Slovenci pa knjige med narodom razširjene.

Iz Bekštajna 15. avg. (Novi občinski odbor. Pridelki.) Kaj slovenščina pri nas na Koroškem? Za nas koroške Slovence morajo biti nemške ljudske šole, nemške kancelije, nemške šege itd.! Tako so kričali že pred ljudje, ki nimajo srca do svojega bližnjega, zdaj pa še bolj kričijo, kar jim je nemški prerok došel iz Krautheima, ki v nemščini izveličanja narodov išče. Tudi naša občina je do 1864. leta imela občinsko zastopništvo, ki je tiščalo na to, naj se materinščina slovenskega našega naroda izpahne iz naših ljudskih šol. Pa že pred tremi leti smo tem ljudem pokazali, da še niso, kakor so že mislili, popolno gospodarji v naši občini, mi pa njih hlapci. Padli so takrat, padli so letos še bolj! 29. julija se je volil novi občinski odbor, ki obstaja iz samih mož, ktere so narodnjaki volilcem priporočali. Cela občina, to je, vsi poštenjaki morejo tega veseli biti; kajti tudi prihodnja tri leta, kakor je že bilo minula tri leta, ne bode kalil plod nemške kulture dražega miru, kakor ga je pred, ko so nagajali na razne načine narodnim šolam, učiteljem in duhovnikom. Naj bi za naprej v naši občini kraljevala vedno bratovska sloga, ki jo vdihuje národni duh! Škoda le, da županištva ni več prevzeti hotel gosp. Dermuc, s katerim je bila občina kaj zadovoljna. V svesti pa smo si, da tudi naš novi narodni župan g. Božič France bode vstrezal občanom, kolikor namreč okoliščine pripuščajo. Slava volilcem, pa prejšnjemu in novemu županu! — V ziljski občini so zopet narodnjaka gosp. Moertl-na za župana izvolili. Živio! Kdo more li — in kdo hoče — bolj za nas skrbeti, kakor tak, ki je z dušo in telesom naš! — Sadja je letos mestoma pri nas prav obilo; pridelek rži in pšenice pa ni bil nič kaj posebno dober.

Iz Metlike 16. avg. — Naša čitalnica je na čast cesarjevega godú hotla „Bob iz Kranja“ igrati, ki ste jo Ljubljančanje v javnem gledišču pred 3 leti na korist Notranjcem igrali in so jo ponavljale potem skor vse čitalnice; al čujte! črnomeljski okrajni predstojnik grof Chorinsky jo je — prepovedal. Tedaj si tudi ti nedolžni „Bob iz Kranja“ rusk bav-bav! Grof Chorinsky jo je sicer s tem pristavkom prepovedal, da po postavi mora vsaka igra dovoljena biti po c. kr. deželnem predsedstvu. Dobro! saj je to igro že dovolilo sl. deželno predsedništvo, ker se je igrala v glavnem mestu na očitnem odru, in nobeni živi duši ni bila spotikljiva. Čemu tedaj take prepovedi, ktere v ljudéh le nevoljo izbujajo, in to celó zdaj v obliči — nove liberalne društvene postave? Namesti da bi bili naši ljudje veseli obhajali god Njih Veličanstva, mrmrajo, da jim gospôska tacega nedolžnega veselja ne dopušča. Bog pomoz! To ni pot, ktera srca pridobiva vladi.

Iz Šmartna pri Litiji 14. avgusta. — Od več krajev se pri nas sliši, da po občinah stavijo nove takse, pa mislim, da v vsaki občini (srenji) drugačne in po nekterih še prav visoke; tako neki hočejo ene občine imeti, da za patent za krčmo ali za mesarijo bi se moralo plačati v občinsko blagajnico (soseskino kaso) po 5 gold., za sprejem v občino tudi 5 gold., za ženitne oglasnice po 3, 4 pa tudi po 5 gold. Jez mislim, da to je preveč in da sl. deželni zbor tako visocih taks ne bo potrdil, ker revni ljudje, kterim vsega manjka, težko plačujejo. Res je, kar sem že večkrat slišal, „oštarij je že tako zadosti; kdor jo še hoče imeti, naj plača; ženiti se tudi vsakemu ni treba“ itd. Da! to je vse res; al zavoljo 5 ali 10 gold., kdor misli krčmo napraviti, jo bo vse eno napravil; al bolelo ga bo, ki jih

bo mogel plačati. Kdor se misli ženiti, takse se ne bo toliko vstrašil, da bi se zavoljo tega ne ženil; al težko mu bode plačati. To je vse prav, da se takse vpelejo; al previsoke naj ne bodo; jaz mislim, da čez 2 gold. bi ne smela nobena biti. Zraven pa še to: takse nas ne bojo na noge postavile, če še tako visoke stavimo, ampak ena druga reč je, ki bi občinskim blagajnicam, ktere res krvavo dohodkov potrebujejo, dala več moči, in to je, večje občine (srenje) osnujmo! Tako majhine, kakor so tukaj pri nas, bi se lahko po 3 ali 4 v eno zedinile. V našem prejšnjem političnem okraji je bilo 16 županij; zdaj po novi osnovi jih je ravno toliko, tedaj spet 16, pa bi jih bili radi še več napravili! Vsak umen človek, ki naš okraj pozná, vendar previdi, da bi bilo zadosti namesti 16 samo 5 županij; saj je v eni komaj po 500 duš. „Novice“ so lansko leto, ko smo županije snovali, pogostoma ljudi podučevale, naj nikar malih občin ne stavijo. V takih krajih, kjer bolj „Novice“ berejo, so tudi ubogali, saj mi je znan kraj na Gorenškem, kjer so iz 4 občin le eno naredili. Pri nas sta pa v 3 farah komaj dva, zunaj duhovnov, da bi „Novice“ brala. Zato je pa tudi ostalo vse pri starem! Če se komu nasvetuje, naj bi se male občine združile, se mu precej nazaj zasolí: „kaj — kaj mi bomo unim podložni!“ Prav se vam godí: če nočete združeni biti (zakaj od podložnosti ni tukaj nobenega govorenja), boste pa plačevali, ako hočete vse zdržati, kar županija potrebuje.

Tone.

Iz Ljubljane. Rojstni dan Njih Veličanstva presvitlega našega cesarja Franc Jožefa se je v nedeljo obhajal z velikimi cerkvenimi slovesnostmi. Prvikrat letos se je v obliki zvezdnega drevoreda pod ličnim šotorom ob 8. uri služila sv. maša vojakom. Ob 10. uri je bila slovesna maša v stolni cerkvi, ktero so peli svetli knezoškof in jej pričujoče bile vse deželne in mestne oblastnije in obila množica meščanov. V spomin Veličastnega godú je visokorodni cesarski namestnik gosp. Konrad Eybesfeldski daroval 100 gold. ubogim ljubljanskim, ktere je gosp. župan dr. Costa po maši razdelil ubogim v ubožnici in drugim revežem, ki so veselega srca klicali: Bog živi presvetlega Cesarja in blagega namestnika njegovega!

— C. k. ministerstvo notranjih oprav je z odpisom od 29. julija t. l. pritožbo vrhniške županije, po kateri naj bi tudi vaščanje iz Hriba z vrhniško občino skupaj volili deželnega poslanca, zavrglo. Z odpisom od 8. dne t. m. je sl. deželno predsedstvo naznanilo to deželnemu odboru in mu ob enem vedeti dalo, da nova volitev deželnega poslanca za Postojno, Lož in Vrhniko bode v Postojni 9. dne prihodnjega meseca septembra. — Ker národní volilni odbor v Ljubljani ni volilnim okrajem nikoli oktoreal deželnih poslancev, bi tedaj tudi zdaj po naših mislih prava pot bila ta, da Postonjčanje, Ložanje in Vrhnicanje, katerih rodoljubje je slavnoznanó, se porazumejo med seboj in soglasno volijo možaka, kterelega poznajo, da ima za poslanstvo potrebne vednosti in pa srce za narod naš.

— Ker se kolera (kratelj po hrvaški) čedalje bolj pomikuje k nam (v Trstu jih je do 18. dne t. m. zbolelo 45, umrlo 17), zato je zdravstvena komisija za potrebno spoznala, da se záhodi (sekreti) čedijo z vodó železnega vitrijola, kateri jim kužni smrad jemlje, in to ne samo v gostilnicah in večih hišah, temuč povsod. Varovati se je pa tudi treba prehlajenja, nezrelega ali sploh preobilnega sadja, kúmar itd. Gosp. župan dr. Costa je prevzel skrb za to, da se v mestu z vitrijolovo vodo snažijo záhodi.

— Slovensko-nemška knjižica: „Oblast in opravki, ktere imajo občine in župani“, spisal c. kr. okrajni načelnik v Postojni g. Globočnik, in ktero je

deželni odbor z ozirom na slovenske župane po Kranjskem in nemške po Kočevji potrdil, je ravnokar v Egerjevi tiskarnici končana in se začne v malo dneh razprodajati.

— Da naročniki „Novic“ dobijo najnovejšo poezijo slavnega našega Koseskega „Mazepa“ celo na enkrat, jim jo bomo podali v posebni prilogi.

— Po časnikih je iz oficijozne „Bohemie“ počil glas, da se bojo želje, ki so jih naši državni poslanci razodeli dunajskemu ministerstvu zarad slovenskega jezika v šolah in kancelijah „nekoliko“ brž zdaj spolnile. Nam ni o tem še nič znano. Ako se zapové zastran slovenskega jezika tudi po Slovenskem tako, kakor pri finančnih uradnijah na Hrvaškem in v Slavoniji, zadovoljni bomo. Ondi je od 1. septembra hrvaški jezik uradni jezik. Finančni uradniki, ki ga ne znajo, se iz službe izpusté. To je edina prava pot do ravnopravnosti. Vse drugo „wenn möglich“, „wo thunlich“ so prazne fraze.

— Te dni se je mudil v Ljubljani slovenski skladatelj gospod France Grbec, ki je ravno kar na slavnem praškem konservatoriji z najboljšim vspehom dovršil vse nauke o petju in o skladanju. Diploma konservatorijskega vodstva, ki ga priporoča izvrstnega pevca in skladatelja glediščem in drugim godbenim zavodom, je najboljši dokaz vsemu temu, kar so kdaj „Novice“ o gosp. Grbcu povedale. Poznaje njegove sposobnosti in njegovo domoljubno srce, smo si v svesti, da bode slovenski godbeni umetnosti pomagal na višo stopinjo. V jeseni misli gosp. Grbec v Ljubljani dati svoj prvi koncert in potem družega v Zagrebu. Veseli nas, da slavljeni naš skladatelj stopi na domači zemlji prvokrat samostalno pred občinstvo, ki se bo gotovo v prav obilnem številu udeležilo domačega koncerta in s tem pokazalo, da res ceni domačo umetnost. — V letnem sporočilu praškega konservatorija čitamo pa še družega slovenskega umetnika, gospoda Janeza Koširja iz Vranskega na Štajarskem. Ta gospod je še le konec julija dovršil z izvrstnim vspehom godbene nauke, in že je dobil, komaj 18 let star, v Lincu mesto gledišnega kapelnika. Upamo, da tudi on ne bo pozabil svojega slovenskega rodú.

— Gosp. Alojzi Tušek, nekdanj pečovodja tržaške čitalnice, je 14. dne t. m. v Gradcu za pljučno jetiko umrl. 18. dne t. m. so truplo pripeljali na ljubljansko počivališče. Pevski zbor čitalnični je rajnemu na grobu pel. — V zahvalo tej ljubavi se je „Novicam“ poslala sledeča zahvalnica: „Prisrčno se zahvaljujeta brat in sestra rajnega Alojza Tušeka vsem, ki so 18. t. m. pogreb preljubljenega brata s sprevedom svojim v tolikem številu počastili, kakor tudi gospodom slovenskega pevskega zbora, ki so sprevedu svetili in nadgrobnice peli.“

— Ako prebiramo časnike in beremo, kaj se po družih mestih godí in primerjamo naše mesto z onimi dogodbami, se še le prav jasno vidi pretiranost ljubljanskih pisunov, ki skrunijo naše mesto. Tako „Gemeinde-Zeitg.“ iz Celovca piše o večkratnih eksplozijah petardinih, zadnjikrat 13. dne t. m., — tako „Fremdenblatt“ piše, da na Dunaji in v okolici dunajski se ene dni ponavljajo tatvine, ropi, uboji itd.; te dogodbe našteva pod naslovom „Die Unsicherheit in und um Wien erreichte seit einigen Tagen eine nicht unbedeutende Höhe“ — in vendar je na Dunaji cesarska policija! Ako bi se pri nas to godilo, kar naravnost bi ljubljanski korespondenti kamnjali mestno policijo. — Današnji „Telegraf“ zeló pohlevno preklicuje novico o suspenziji našega župana, in se togotí, da „Novice“ svojim bralcem ne zamolčujejo blata, ki ga nepošteni nemškutarski dopisúni po dunajskih, gra-

ških in tržaških časnikih mečejo po narodu našem misle, da bi jim — preveč po krščansko! — pomolili še desno lice, ako nas bijejo po levem.

— Dr. Toman je došel včeraj iz Dunaja, ker je z gospodom Kazda-m naredil že v zadnjih „Novicah“ omenjeno pogodbo zaradi trasovanja ljubljansko-belaške železnice, katero se bo kmalu začelo.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Ves svet gleda zdaj v Salzburg, kjer je shod avstrijskega in francoskega cesarja: Vse ugibuje: zakaj neki je Napoleon, ki ne hodi rad po svetu, prišel do cesarja našega? a nobeden še zdaj ne vé pravega odgovora. Gotovo je najbliže resnici, ker — ga potrebuje. Da bi ta shod le ne bil na škodo Avstriji! Sprejela sta se cesarja prisrčno, in „Tagespost“ pravi, da stroški za ta obisk Napoleonov so cenjeni na 100.000 gold., pa bodo brž ko še več znesli. — O razpravah dunajske in ogerske deputacije piše od 19. dne t. m. dunajsk časnik, da danes opoldne bode eden dunajskih poslancev izročil Ogrom zapečateno pismo, v katerem poslanci dunajskega državnega zbora od Ogrov zahtevajo, da za skupne zadeve najmanj plačujejo 33 $\frac{1}{3}$ odstotkov. Ogri, kateri že vedo, kaj jim doide, se neki ne bojo za več udali kakor za 28 odstotkov in pol, ter mislijo se tako pobotati z Avstrijo. Al — iz te moke, žalibog, ne bo kruha! In tega se je še tem več bati, ker je prišlo že 3. pismo od Košuta, katero hujska Magjare, da naj ne vinarja ne plačajo, in strašni državni dolg na tanko sitice denejo, da se vidi, koliko se je potrosilo edino samo za Dunaj, koliko za Trst itd. Kmalu se bo pokazalo, kako izveličaven je dvalizem. — Nekteri časniki pripovedujejo malo verjetno novico, da po dokončanih razpravah med dunajsko in ogersko deputacijo se bode razpustil državni zbor in da se bode nov zbor volil, in da tudi deželni zbori se imajo na novo voliti. Po takem bi dve leti ne imeli družega kot — volitve! — Po c. k. ministerskem ukazu so začasno ustavljeni predpisi §§. 18. 21. nove rekrutne postave od 28. decembra 1866; tedaj se uradniki, doktorji, profesorji, učitelji in učenci ne jemljejo v vojake in če so se vzeli, se izpustijo. — Koliko Avstrija izdaja za svoje vojaštvo, vidi se med drugim tudi iz tega, da ima v službi 2 maršala, 20 podmaršalov in generalov konjištva, 75 maršallajtnantov, 114 generalmajorjev, 262 polkovnikov (oberstarjev); zraven teh pa je v penziji: 28 podmaršalov in generalov konjištva, 143 maršallajtnantov, 191 generalmajorjev in 449 polkovnikov. V Gradcu živi teh penzioniranih viših častnikov 132. — Nekteri časniki pišejo, da truplo cesarja Maksa Mehikanci ne pustijo iz dežele. — Krona českega kralja se ima 29. dne t. m. iz Dunaja slovesno prepeljati v Prago. — Združenje hrvaške dežele z ogersko se kaj hitro vrši; kakor so finančne uradnice že postavljene pod ogersko ministerstvo, tako od 1. oktobra tudi hrvaške pošte in telegrafije. Pričakuje se po takem, da se odstavi mnogo hrvaških uradnikov, ki so tako značajni, da nočejo pod magjarski kalpak. — Rodoljubni g. Št. Pejaković, poslan od c. kr. vojaškega ministerstva, snuje v vojaški granici gospodarske bratovščine (družbe).

Naznanilo.

Ker je čitalnica naša dobila izvrstnega skušenega pevovodja gosp. Förster-a, kateri bode gospode in gospodičine v posebnih urah učil petja, pa tudi druge

muzikalne umetnosti, in ker se bode to učenje začelo 1. dan septembra, tedaj naj se čast. gospodje in gospodičine, ki se želijo v čitalnici udeležiti tega brezplačnega nauka, oglasijo pri g. Försterju, ki je vsak dan (zunaj nedelje) od 10. do 12. ure dopoldne v čitalnici, za muzikalne vaje odločeni sobi. Nadjati se je, da se lepe prilike posluži mnogo gospodov in gospodičin. — Ob enem pa se častitemu občinstvu tudi naznanja, da gosp. Förster proti honoraru tudi na dom hodi glasovir (klavir) učiti. Odbor čitalničin.

Denarni zapisnik Maticin.

Novi udje:

a) ustanovniki:	
Gospod Šervicelj Matej, knezoškofov tajnik v Celovcu	10 gold.
„ Lavtman Janez, trgovec v Trstu	10 „
„ Kapler Janez, posestnik pri sv. Duhu	10 „
b) letniki:	
„ Tisen Josip, c. kr. major v Zadru	2 „
„ Kraševac Anton, župnik v Adlešiču	2 „
„ Suhadobnik Lovrenec, mlinar v Kolezji	2 „
„ Kankelj Gašpar, beneficijant v Lozicah	2 „
„ Lekan Janez, posestnik v Ipavi	2 „
„ dr. Ploj, odvetnik v Ljutomeru	2 „
„ Kocmut France, uradnik v Ljutomeru	2 „
„ Farkaš Janez, doktor zdravilstva v Ljutomeru	2 „
„ Gomiljšek Jožef, sollicitator v Ljutomeru	2 „
„ Globočnik Anton, okrajni predstojnik v Ljutomeru	2 „
„ Vojsk Jožef, kaplan v Ljutomeru	2 „
„ Zemljic M., trgovec v Ljutomeru	2 „
„ Mohorič Ognoslav, mlinar v Ljutomeru	2 „
„ Rajh Janez, kmet v Ljutomeru	2 „
„ Božič Anton, posestnik v Ljutomeru	2 „
Knjižnica semeniška v Celovcu	2 „
Gospod Macák Ivan, zemljemerec v Ljubljani	2 „
„ Vivot Janez, mlinar pri sv. Vidu blizo slovenj. Gradca	2 „
„ Vrabl Janez, kaplan v Slovenski Bistrici	2 „
„ Kljun Dragotin, stolne cerkve vikar v Ljubljani	2 „
„ Sila Matija, učitelj in kaplan v Volovskem	2 „
„ Mogolič Miha, mestni kaplan v Idriji	2 „
„ Pogorelec Andrej, kaplan v spodnji Idriji	2 „
„ Vičič Janez evang., trgovec v Ljubljani	2 „
„ Piskar Andrej, mlinar v Motniku	2 „
„ Lavrič Josip, župnik v Zaplani	2 „

Stari udje so plačali:

a) kot ustanovniki:	
Za 2. leto: gg. Masten Jožef, Poklukar Janez.	
Za 3. leto: gg. Pinežič Viktorin, Volčič Janez, Šranec Stanko, Rome Janez.	
Za 4. leto: gg. Grabrijan Juri, Hiti Luka, Koder Matevž, Frjančič Jožef, Erjavec Matija, Nakus Jožef, Kopitar Miha, Lampe Anton, dr. Petovar Ivan, Pinežič Viktorin, Bensa Štefan, Kaplenk Janez, Sušnik Gašpar, Jelovšek Martin, Kovačič Janez, Majnik Janez, Močnik France, † Svetličič France, Marušič Andrej, Robič Luka.	
Doplačali so: gg. Jeran Luka, Markič Matej, Hašnik Jožef.	
b) letniki:	
Za 1866. leto: Kalan Rajmund (tudi za 1865. l.); Pleško France, Orel Jožef, Levičnik Jožef.	
Za 1867. leto: Marešič Jožef, Sušje vaška bukvarnica, Sajevec Jakob, Lah Valentin, Žunko Josip, Kolarič Jožef, Klan Rajmund, Guttman Emili, Klemens France, Kenda Štefan, dr. Spazapan Štefan, Pečar Janez, Tomažič Janez, Barle Jožef, Šraj Valentin, Stupar Janez, Petrič Blaž, Košir Jakob, Vrtovec Filip, Kete Jožef, Bajec Jožef, Lavrenčič Matej, Pleško Dragotin, dr. Klemenčič Anton, Antolič Janez, Žakelj Miroslav, Rekar Janez, Virk Jožef, Vodé Jožef, Limavšek Peter, Šepc Karol, Korjari Janez, Stuhac Anton, Šabot Juri, Mlakar Juri, Cenec Gašpar, Levstik France, Erjavec France, Kočevar Ferdinand, dr. Kapler Jožef, Mulej Andrej, Gnjezda Janez, Krištof Ferd., Čelešnik Dragotin, Höchtl Dragotin, dr. Grbec Ludevik, Urbas Leopold, Stranecki Jožef, Gregorič Ignaci, Gorišek France, Grm Janez, Aleš Luka, Osana Anton, Brgant France, Aichholzer Vojteh, Pivek Janez, Vidmar Janez, Kajdiž Tomaž, Kafol Štefan, Galuf Anton, Konšek Valentin.	
Za 1868. leto: g. Marešič Jožef.	

V Ljubljani 10. avgusta 1867.

Dr. Jer. Zupanec.